

Jak udržet vodu v krajině a bránit erozi? V Moldavsku odpovídáme zelenými pásy u polí

24.10.2023 - | Arnika

Jako možné východisko z této situace se nabízí omezení eroze a lepší zádrž vody v krajině prostřednictvím výsadby zelených pásů podél polí, případně rozdělení polních bloků na menší díly oddělené mezemi, remízky, větrolamy a lesními pásy. Tento přístup ale zatím není široce aplikovaný, zemědělci se obávají, že kvůli využití části pozemku na zelené pásy ztratí na úrodě.

Opak ale může být pravdou – výsadba zeleně a rozdělení polí na menší celky pomůže nejen zadržovat vodu, omezit vysychání půdy, větrnou (a nakonec i vodní) erozi, ale také ochrání horní vrstvy úrodné ornice. Ta je nyní odnášena a odhaduje se, že celé Moldavsko každoročně ztratí až 26 milionů tun orné půdy. Výnos se tak zavedením zelených pásů naopak může zvýšit – nemluvě o jejich příspěvku ke zlepšení ekosystémové funkce krajiny včetně posílení biodiverzity.

Arnika se proto spolu s místní partnerskou organizací Biotica rozhodla šířit povědomí nejen mezi širokou moldavskou veřejnost, ale i mezi orgány státu. Jak se ukázalo, v Moldavsku není problémem legislativa (přestože zde zatím – na rozdíl od sousedního Rumunska – neexistuje právní rámec podporující výsadby zelených pásů) a zjevně ani nedostatek financí na výsadby (prostředky jsou k dispozici například v Mezinárodním fondu pro zemědělský rozvoj – IFAD), ale právě nedostatečné povědomí a dobrá vůle k realizaci. K té je třeba i vyčlenění pozemků, zejména ze strany obcí či zemědělců využívajících půdu pro pastevectví.

V rámci našeho společného projektu financovaného z Programu transformační spolupráce českého Ministerstva zahraničních věcí jsme již v květnu 2023 uspořádali tiskovou konferenci za účasti odborníků i praktiků. Myšlenku zelených pásů jsme dále prezentovali v médiích, na vysokých školách i při setkání s dalšími neziskovými organizacemi.

Vasile Șântar, starosta vesnice Copceac, a farmář Vasile Mereuță spustili veřejnou kampaň na výsadbu. Dali jsme si také za cíl ukázat několik pozitivních příkladů moldavských obcí či zemědělců, kteří zmíněný přístup již používají a mohli by vzbudit zájem dalších. Pro veřejnost a hlavně zemědělce tak proběhly exkurze do míst, kde zelené pásy podél polí již mají a kde potvrzují i vyšší zemědělské výnosy: jako je Balti na severu země či Copceac v Národním parku Dolní Dněstr.

Naším dlouhodobějším cílem je pak přijetí legislativy, která by výsadbu zelených pásů v Moldavsku upravovala, a startovala tak žádoucí změnu. Mohla by být provázaná s Národním programem pro rozšíření a rehabilitaci lesů v období 2023-2032, který po schválení moldavskou vládou v únoru 2023 a za podpory řady zahraničních donorů počítá s rozšířením zalesněných ploch o 150 000 hektarů na státních i soukromých pozemcích.

<https://arnika.org/novinky/jak-udrzet-vodu-v-krajine-a-branit-erozi-v-moldavsku-odpovidame-zelenymi-pasy-u-poli>